

Адетлени осалларын - тыяргыа, ахшыларыын - кенг жаяргыа

Ахыры. Аппы 1-чи беттеди.

Жаш ююрлө кыраганага ба нектэ этюно магананын тыны юосонд өз бурганды. Атырау улу алагы шагытык, өкюлюк этгенле шыангылы адамла болурга кереклини айырып эс бурганды. «Бирге баш кысханалыга толу шыангылуугу болмаган адам шагат болурга керек туюлдо. Ол борчун боюнча аяса уа, аланы жарашылуу, келишулю жашарларына кыайгырырга, көз-күзүлөк болурга тийишледи», - дегенди.

Тахир хажу келин келген жерледе ырыскы кыоранча бираз азайганларын иги шартха санаганды, алай адеп-кылымк кырауусуна кеттени чертгенди. «Дин бля алап кыраганада, - дегенди ол, - келинде көп ырыскы, сый излеу тую туюлдо, аны саугаларга тийишледи».

Андан сору ол эки тукум да баш кыошан жаш адамланы кыадарлары юонч кыайгырырга, аланы адеп-кылымкларына көз-күзүлөк болурга кереклини чертгенди. «Биз жаш тёлөно харам ишлени халап этюно сакнамасак, аны келпир заманы юонч тасак ниетибз бля кыайгырмаса, ююртү, нахыйат ишюибзин маганасы болуук туюлдо», - дегенди.

Бир бирле, тойларда иги болса, аны адамла не кыадар көп ичселе ырыз болганларын да айтып, хажу ол улуу гунганды, кыолярны аракты кыюлгына саугуланы алап, Алланы аты бля агышты этюно ол чамланмай кылай этюно, деп белгиленди.

Бейпайланы Суфиян, сөзгө

Солдан оңгога:Бейпайланы Суфиян, Ахматланы Мусса, Газаланы Мухтар.

кыошула, республикада Жамауат палата кыуралганын, анда шолколада дин берюно юосонд да өз бурганын билдиргенди. Алайда да, келпир заманда сыйле диндени барысына юосперинден да тынгылы бимиллери болгон адамдалдан дерс алындыла, ол а дин жаны бля жакимлик жолун кесерге болуштуруугуна өз жоксук, дегенди.

Жыйылуу ишин бир кесек заманга бөлгөнди. Ол кезиуде Таисеяны Галина, Нальчикке мезки училищени колледжинде кеси окуткан бир кыуум жашны бля кызыны келпирги, урушун, урунуну ветеранларын Улуу Хорамны 65-жыллыгы бля агыштыла, алапат концерт бургэнгенди. Кыабардокяланы Зу-

хура, Исса Аликбердиев, Чабарданы Алёна, Аскана Амшокова, Ринат Захуреев уруш жылрны ариу жырлап, жыйынганагыны ыразы этгенди.

«Докладаны оозосуу көп адам кыатышканды. Ала бары да жаш тёлөно ююртөндө юойрнө, шолкуну маганаларын айырып чертгенди. Сөз юонч, Теммоланы Фаришат, Хаситпаланы Лиза, Анхаланы Ибрахим, Мечукаланы Азрет, Борчаланы Ахмат эм башкала сыйбк бля алгыш атадан, андан юлго алгыанарына, аланы жашауда адеп-летинне, кылымкларына кыарап, юосперин жашырга кыайрлаганларына айырып эс бургэндыла».

Созайланы Ахмат сыйблени

КыАБАРТЫ-МАЛКЪАРНЫ АЛТЫН ЖУЛУДУЛАРЫ Грантны жангил танклары

Отузунчу жылга - тауушпукъу заман. «Биз жормыккы керпизе башланганым белгиленди. Кеси тили юорегине сингмеген миллетни не адетин, не тёлөрлени тийишленичи билгемиздигын юлголе келтирип атылатканды. Ахматланы Муссаны оюмуна кере уа, баланы адепге, намыска ююртөндө атала, алапа бля бирге орамны, телевиденианы маганалары да бек улудула. Аладыла юорту ишин иги, аман болуштуру мурду».

«Алан- жамауат организацианы Ара советини толтуруучу комитетини председатели Газаланы Мухтар да жаш тёлөно жашырга хазырлауда юойрнө, орамны, асламаны информация органыны энчиликтерини, магананалыктыларны юосперинден айтканды. Кыалай-алай болса да, жаш тёлөно тюз жолдан тайдырган сытлаулага кыажу кереш бардыруу бюююлюкөдө «Алан» кыорганлары баш болурчандан бирлериди, дегенди ол.

Биринчи вопроха кере бегим кыабил этилгенди. Жыйылууда бир кыуум кыуру вопроха да кыаралганды. Докладаны оозосуу керпизе керелуу, халкыга сингдиргени бля бля «Алан» жамауат организациада жет адамдан комисины кыуралганды. Аны таматасына Созайланы Ахмат сайланганды.

«Алана» старейшыланы Ара Советини Ахмат сыйбкы этюрикти. Тишпирюланы, жаш тёлөно советлери да жангы кюч бля ишлеп башлыкырылды, деген омон айттылганды.

ТЕММОЛАНЫ МУХДИН.

Тёртө, фашист самолётына юонбаты чыгышты жууукдагы шахарларыбызны бомбона бля ушаргандыла. Улуу Ата журт уруш башланганды. Ол жыл августда Оганянычи бля Кетени улуу аскер корпусу 11-чи дивизион этюп, жану аскерге жибергениди. Бир кесектен а алапы юоллары айырылганды. Грант 4-чю хауа аскерге тошгөнди, Хамит жану аскерге кыалганды... «Авациадан кетгенме, 5-чи гвардияны Дочну кыазак аты аскер корпусу 71-чи танк полкуну кыуумунда танк взводун командириме», - деп жазганды Грант исмесюусунда.

Душманны ууата, корпус алгыга бурганды. Днепрден өтөп, Корсунь-Шевченковск операцияга кыатышканды. Ол сермешпеле Оганянычи танк взводу бир нечча фашист танкны бузганды, самоходкарларын эм бронетранспортерларын, кел солдатларын жокь этгенди, жеспире да алганды. «Шлопаны эм Звенигородканы тийерлеринде немещилерге гитче Сталинград кыурагыбды. Кыолярнө кётюроп, мингле бля гитлеричле алыбызга келгендила...» Писмолярындан биринде алай сөзле бардыла.

Кыыре гварционю жылны жаз башында кыазак корпус Карпат таулары этеклеринде жеткенди. Энди Грант Оганянычи танк ротаны командирю эди. Анда кызыну сермеше жый зууну баргандыла. Совет аскерле, душманны юючю кыуоруулуны ызын юозоп, Серет черек таба алгыга бара эдиле. Ол суну жагысына биринчи болуп капитан Оганянычи танк ротасы жеткенди. Гитлеричле бизни танкчыларыбызга топландан бля минометладан ол ачканды.

КЪУБАЙЛАНЫ АЛИЙ.

Кышаттануу администрациясыны ишине тири болушкан адамла эдеп кылдо. Гупюйланы Жанкычга аладан биринди. Жыл саны улуу болуушканды да кыармай, ол жамауат ишлеги тири кыатышканды.

СУРАТДА: Кышаттануу администрациясыны башчысы Аюланы Ахмат Гупюйланы Жанкычга сыйлы активист болганына шагатылык этген уадовереняны бере туралды. Суратын МАМАЙЛАНЫ Алий алганды.

Улуу Хорамны 65-жылдыгына

Литература-музыка ингир

Тири солуну «Терс-Кюло» арасыны киноконцерт залында орта шолкун педагоглары бля окуучулары кыураган эмда бардыруу аны литература-музыка ингир болганды. Ол Хорамны жууукчала кыелген 65-жыллык байрамна аталганды. Анга Улуу Хорамны ветеранлары Бийчекчуланы Хажимурат, Гупюйланы Ююнос, Сотталаны Хызыр, Терс-Кюлда жашагана чакырылганын эдиле.

Ингирде сыйблени замалда окуугандыла, уруш жылланы жырларын жырлагандыла. Кавказ юонч сермешлени историсына кысыка аскеру бардырылганды, экюнда урушун юосонд жолдоп кёргозюлгөнди. Тууган журтун кыоруулаганыла Улуу Хор-

амны жете турган байрамны бля Эпюрус эли администрациясыны башчысы Курдаланы Юзюйер, Эпюрус районун администрациясыны жаш тёлө политика жаны бля бёлюмюно таматасы Жабуланы Сисарюну алгышылганды, анда алагы көп макуат эм ичселе өзсөле айтылгандыла.

Урушун ветеранларыны атындан сөлөшкөн Бийчекчуланы Хажимурат кесини аскер жолларыны юосондн айтканды, алагы блялы эс бурганылары эмда кёлөрлени кётюргөткөндю юонч бу ингирин кыурагыбды улуу ыразылыгын билдиргенди.

Таматаланы саугаыла да берип алай ашыргандыла.

АНАТОЛИ ТАЛАЕВ.

Аскер-спорт оюн

Керти патриотла ёседиле

Прохладна районда Учебное элде «Хорлам» деген аскер-спорт оюн бардырылганды, анга районун орта билим берген 13 школундан командала кыатышкандыла. Былай юончу бля мурагы сыйблени бля жаш адамланы патриот ниетде ююртөндө, аскерге хазырлауду.

Сетиз кезиуде бардырылганын оюнда Россейн тарыхында жигитлики, батырлыкны юосондн сороруга тамата классланы окуучулары жуура бергенди, биринчи медицина болушук этюно юосондн бимиллери, анга бля бирге ала кыаруулары, терх чап билуулерин, уста марауучула болганылары, батырлыклары, сатыр болуп баргысы усталыкларыны кёргозтөткенди. Ол

турлюо ышанлары, жигерликлери, таукеликлери бля хорлаган эдиле алапы аппаралары, виндалары душманын.

Оюунду ач кезиуде кыаты кюосперин сора Прималкинское элини жаш патриотлары хорлаганды. Энди ала республиканы эришмиледе битеу району атындан кыурууларыны тирекиликтерин, ётторюлюктерин кёргозтюрюкөдө. Экинчи жерге Кыабардок элде 2-чи номерли орта шолкуну окуучулары чыктыгандыла. Красносельское элини сыйблери уа ююночо жердедиле.

Ирина ЛУПЫРЕВА. Прохладна району жержерли администрациясыны пресс-службасы.

Социология

Сыйблени саугуларыны ингилденриуге - 6 миллион сом

Быйыл жай каникуланы кезиуде Прохладнийн саугулык сактыу учреждениаларында кюндюз анда тургу саугулык ингилденригери лагерлеринде юч мингден артык сыйбк солуркутду. Ол ишге республиканы бюджеттен алты миллион сомга жакын, андан сора да муниципалыны бюджеттен 664 минг сом бёлюнгенди.

Шолкучулары жаш башы каникулларыны кезиуде, кюндюз анда тургу, саугулык сактыу лагерлеринде 326 сыйбк солурганды, алапы кёбюсө кыыйын болумга тошгон ююрюлдени

сыйблери эдиле. Прохладнийн оюно номерли шолкунда профилеги физика-математика симен ишгелгенди. Анга кыатышканды Нальчикке КЭМКУУ-ну физика-математика факультетинде болгандыла, Пятигорске же барпын, аны ариу жерлери бля жеринде 84 адам бизни республиканы санаторий-курорт учреждениаларында солургандыла.

Людмила ПАНОЙЛЕНКО. Прохладний шахар округун администрациясыны пресс-секретары.

СОЦИОЛОГИЯ

Пенсияга кыачан чыгарга тийишлиди?

Бизни кыаралыны урунганларыны асламысы - 77 проценти - пенсияга чыгарылуу кезиуде кыачан чыгаудула. Бу турлюоюн, Super-Job.ig деген керунигюю порталны тинтпеле бардыруучу арасы 1800 адамдан сорулуга жууап бергени бля бёлюми болганды.

Бюююлюкө пенсияга тишпирюла 55, эр кишеле уа - 60 жыллары толгандан сора чыгаудыла. Тинткучюле адамлагы быйлай соруну бергенди. «Пенсияга чыгарга эркилик берген жаш саныны кёбөйтюрге керекди деген оюмга сиз кыалай кыарыйсыз?».

Аны жаратмаганыла 77 проценти тутундыла. Алапы оюмларына кере, ол уяк адамланы намысларын-сыйларын тошорюгөн кыуружукту ишди: «Бусагытада шарт сезилгенча, адамланы ёмюрлери аздан-аз бола барды. Пенсияга чыгарга эркилик берген жаш саны кёбөйтюрге керекди деген оюмга сиз кыалай кыарыйсыз?».

«Сорулуга жууап бергенинде дагыда 2 проценти уа быйлай оюмларын билдиргенди: «Жаиланда эр кишилери пенсия жаш сапаларын кётюрорге керекди. Ата журтуну промышленностуну жалаанда алап бля айнтырып кыалуукунда», - дейдиле ала. «Возодада ишленгенини эр кишилерди, жаш тёлөно уа алай иш кыыргыла, жаш тёлөно уа алай иш кыыргыла станокуну кыатында юосперге унамайды. Мени оюмуна кере, тохтадырылган жыл сандан сора да, ишлерге кыолярларындан келпик адамла ишлерин андан ариу бардырырга эркиндиле. «Сорулуга жууап бергенинде дагыда 2 проценти уа быйлай оюмлайдыла: пенсияга чыгыруу жыл санын жалаанда тишпирюулангыны кётюрорге болуукунда. Эр киши респондентлени бир кыуумлары уа тишпирюулары жамауат жашауда унуткудулган жануарындан эркинликке чыгарыруу юосондун чам халда быйлай айттыла. «Тишпирюула эр кишеле бля бир гентини эркинликке алырга этиндендила», - бу вопрохса да иш алай болсун». Бир-бир тишпирюула келсери да узайтырыга союдиле пенсияга чыгар кезилерин. «55 жылларында алапы ююк-кыарлары алыкка барды, алапы ынгаланы ныгышларына ашырырга алыкка эртенди».

«Известия» газетдан алынып басмаланганды.

Таланчылары

Республиканы Миллет музейини алында майдадан 1941-1945 жыллада ёлген аскерчилерге ишленген эсгертеме арт жалада иги да торураган эди. Бу юююлде ол кеси эм тёлөргенде жану жолукчула толусундай жангыртыла турадыла. Ол ишлени ююлгога шахар администрацияны кыруулу бёлюмю алганды. Аны генералыны подраджычи Хочуланы Хызырды, прорабы - Хочуланы Назир.

Алайда бригадир Малик Ююнов башчылыгында ишбон адам, эртенликте эрте табирап, ингир кырангысына дери бир сагытына да бошуну жибер-

Макытланы Эльдар гранитиде сөзле жазалды.

Артыкк айтмай, артыкк атлайдыла

«Кюн сайын шахар администрацияны бля кюност ишленгенибизге кыардыла. Эсгертемени эм аны тёлөрген бу юююлде бошарга керекбиз. Аны юонч деп жану юююлде да токтаусуз ишбиз», - дейди Хочуланы Назир. - Биз боюнубузга алган борчун белгиленген адамны башчылыгы бля заманда да кыалмаганыбыз.

Сезюс, кыыйнанды, бютюнда жууан жууан юююлде. Алай не эткерисе, байрамга бошарга керекбиз. 1820 квадрат метрге плитка салынганды. Жюю метрден артык жану жолу жандан хуш ишленгенди. Анга граниттин плитка жашыбардырылганды. Энди бу кыыйын гранит ташыны ююноне жазуула этиле турадыла.

ХОПАЛАНЫ МАРЗИЯ. Суратла авторнудула.

Июндан солгыз: прораб Хочуланы Назир бля Резуан Кажаров ишбондн оюмлен сөлөшөдиле.

мей ишлейди. Ала, эсгертемени юосондн болган плиталаны, жану жолукчуларына да жангдан

